

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pace și dezarmare

Odinioară se zicea: „Cine dorește pace să se pregătească de război”. Noi spunem: „Cine dorește pace să pregătească dezarmarea”.

Trăim într-o epocă, în care toți oamenii iubitori de progres vorbesc despre dezarmare și lucrează pentru înfăptuirea ei, pentru că avem atâtea bunuri de salvat, care cu mijloacele de luptă de azi sînt amenințate să fie distruse.

Cercetînd Sf. Scriptură vom găsi desule locuri care vorbesc despre dezarmare. Două sînt concepțiile despre dezarmare în Sf. Scriptură. Una este cea cu o semnificație omenească mai generală și alta este atitudinea diametral opusă acesteia, cea a căpeteniilor politice și militare din vremea aceea. Aceștia din urmă considerau că pămîntul este numai al lor, că toate celelalte popoare sînt date în seama lor, căci pot face orice cu dînsule. Inarmarea și războiul acestora era continuu și „blestemat ar fi fost acela care oprea sabia sa de la sînge”.

A doua concepție despre dezarmare și război este cea care derivă din convingerile comune tuturor oamenilor reprezentativi în purtarea ideilor, cea apropiată de a maselor și care are aspectul unui fenomen colectiv, în sensul de „vox populi” (vocea poporului). Această concepție se poate vedea mai ales la profeți, în revelația (descoperirea) pozitivă. Într-o splendidă pornire de înfruntare a războaielor Isaia spunea cu vocea aprinsă de mînie: „Vai de tine țară în care sună zăngănit de arme” (18, 1) și inaugurează o serie de filipice împotriva acelor care credeau că rosturile în lume se hotărăsc cu ascuțitul sabiei. Profetul punea înaintea fiecăruia dezarmarea și pacea ca model către care trebuie să tindă: „Nu vă port mînie dacă veți căuta pacea” (27, 5). Și astfel îndruma cu multă perseverență spre viața cea nouă, cînd va fi pace peste pace, între cei apropiați și între cei îndepărtați (57, 19). Găsim la Isaia idei care au izvorit din convingerea că totuși va triumfa rațiunea și va fi înlăturat războiul, groaza de totdeauna și de pretutindeni. Atunci „popoarele vor face săbiile lor fiare de plug și nu va mai ridica neam împotriva altui neam sabia” (Is. 2, 4).

Profetul e convins că războiul va trece în domeniul trecutului, despre care se va zice: „A fost odată”. O omenire care să nu

mai cunoască grozăviile războiului este idealul pe care-l vestește Isaia.

Forma cea mai avansată de viață o constituie, după Ieremia, viața departe de orice zarvă de război: „Poporul celor care au scăpat de sabia are parte de odihnă”, scria el (31, 2).

„Gîndurile mele cu privire la oameni sînt gînduri de pace, nu de nenorocire” (29, 11).

În problema dezarmării Ezechiel are merite proprii. El întrezărește cum apune o lume veche, de care sînt legați cîțiva privilegiați ai sorții și vede ivirea unor timpuri noi care vor aduce cu sine împlinirea atîtor idealuri. Dezarmarea rămîne și după obiectivele lui Ezechiel pe planul întii. Sînt semnificative vorbele: „Vor arde armele, scuturile și pavăzele, arcurile, săgețile, lăncile și sulilele” (39, 9).

Proorocul Sofonie scoate în evidență învățătura că temelia omenirii viitoare va fi pacea și dreptatea. Zaharia anunță gloria finală a omului, cînd Cel trimis de sus va distruge răul din lume.

O prețioasă contribuție la acțiunea pentru dezarmare o găsim în psalmul 46, 9: „Dumnezeu pune capăt războaielor pînă la marginile pămîntului, El sfarmă arcul și rupe sulita și arde cu foc carele de război”.

E clar, psalmistul spune că războaiele sînt înlăturate de pe pămînt atunci cînd armele toate vor fi nimicite, deci dezarmarea totală și generală e condiția unei vieți fără războaie.

Războiul e un rău atît de mare încît pare că e necesar să intervină puterile supraumane pentru a-l curma (Ps. 120, 7).

Ceea ce nu s-a împlinit înainte de Hristos vine și desăvîrșește creștinismul. În istoria dezarmării Noul Testament aduce o atitudine de dragoste și pace, care face armele inutile.

În general învățătura Mîntuitorului cere iubire frățească din care izvorăște pacea și nu războiul, iubire care pune totul în slujba păcii, în slujba binelui. Deci creștinul e dator să evite războiul și să pregătească pacea prin iubire și prin dezarmare, prin folosirea descoperirilor minții și realizărilor muncii pentru o viață pașnică, fericită.

La dezarmare și pace și împotriva războiului ne cheamă și Sfinții Părinți: „Mai bine să nimicim războaiele prin cuvînte

decît oamenii prin sabie și să cîștigăm și să obținem pacea prin pace nu prin război”, zice fer. Augustin.

Biserica Ortodoxă s-a încadrat în mod organic pe linia de totdeauna a creștinismului. Acțiunea pentru dezarmare este un obiectiv general al Bisericii Ortodoxe. Este îndeobște cunoscută activitatea desfășurată de mitropolitul Nicolae al Crutișelor pe linia dezarmării. Trebuie să înțelegem, spunea el la Praga în 1961, că plugurile nu pot fi făurite decît topind oțelul sabiilor prin puterea dragostei.

Contribuția Bisericii Ortodoxe Bulgare pentru dezarmare a fost recent înfățișată de Prea Fericitul Patriarh Chiril, în interviul acordat unui redactor al ziarului „Neue Zeit”, din R. D. Germană la începutul lui 1962.

Cu prilejul vizitei în U.R.S.S., Prea Fericitul Patriarh Gherman, al Bisericii Ortodoxe Sîrbe a declarat că „e necesar să se depună toate eforturile pentru a contribui la instaurarea pe pămînt a unei păci drepte și trainice”.

Adunarea Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, care a avut loc la New-Delhi în India, între 18 noiembrie și 6 decembrie 1961, cheamă toată lumea la înțelegere pentru dezarmare.

Bisericile Ortodoxe și-au dat contribuția pentru dezarmare nu numai la New-Delhi ci și la conferințele de la Praga, Rhodos, Moscova, etc.

În ce privește Biserica Ortodoxă Romînă ierarhii și preoții ei au fost adesea inițiatorii păcii. Mitropolitul Maxim Brancovici (veacul al XVI-lea) mijlocește împăcarea dintre Radu Vodă și Bogdan cel orb: „E păcat să se bată”, zice el. În fruntea delegației lui Mihai Viteazul ca să determine pe Sigismund Bathori pentru grăbirea împăcării era Eftimie, mitropolitul din Tîrgoviște, Luca, episcopul Buzăului și episcopul Teofil al Rîmniceului.

Cu o profundă înțelegere a situației internaționale vlădiciei Bisericii noastre se fac astăzi vestitori ai dezarmării. Astfel, în Pastorală de Paști a anului 1962 Prea Sfințitul Antim al Buzăului scrie: „Se cere stăruitor dezarmarea generală și totală...”.

La Conferința pancreștină de la Praga Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei afirmă că: „omenirea a intrat într-o nouă fază, cu totul nouă a istoriei sale, în care a devenit deplin posibilă înlăturarea definitivă a războiului”. Inalt Prea Sfințitul Nicolae al Ardealului nădăjduiește (în Pastorală de Paști 1962)

(Continuare în pag. 2)

Sfinții Jerarhi și Mărturisitori Jorest și Sava mitropolii Ardealului

Intre sfinții cei bineplăcți lui Dumnezeu, care au strălucit prin viața lor curată și prin păstrarea dreptei credințe, se numără și Sfinții Jerarhi și Mărturisitori Ilie Jorest și Sava Brancovici, mitropolii Ardealului, din veacul al XVI-lea.

Sf. Jerarh Jorest se numea din botez Ilie, fiind de loc din Ardeal. S-a călugărit la mănăstirea Putna, ctitoria lui Ștefan cel Mare al Moldovei, unde s-a învrednicit apoi să primească și darul preoției. Aici a trăit el în viață curată și bineplăcută lui Dumnezeu pînă în anul 1640, cînd, cu ajutorul domnului moldovean Vasile Lupu, a fost ales mitropolit al rominilor ortodocși din Ardeal. A fost hirotonit arhieru de către mitropolitul Teofil al Țării Românești, fiind înscăunat apoi la Bălgrad (Alba Iulia).

În această vreme, în Ardeal stăpîneau principii de lege calvină, care încercaseră în mai multe rînduri să atragă și pe rominii ortodocși la legea lor. În acest scop, ei încercau să silească chiar și pe mitropolii Ardealului să-i ajute la răspîndirea învățaturii lor. Dar nici unul dintre acestea nu au voit să se abată de la credința ortodoxă.

Mitropolitul Jorest s-a dovedit a fi un bun păstor al turmei sale, pe care o cercetă în mai multe rînduri, ajungînd pînă în părțile Maramureșului. Văzînd principii calvini că mitropolitul ortodox al Ardealului nu avea de gînd să-i ajute în răspîndirea învățaturii lor, au început o luptă înversunată pentru înlăturarea sa. De aceea, l-au aruncat în temniță, unde a stat vreme de nouă luni. Un cronicar din aceea vreme ne spune că în vremea aceasta principele Gh. Rakoczy l-a pus

Pace și dezarmare

(Continuare din pag. 1)

că în scurtă vreme nu vor mai exista unelte care să aducă prăpăd și moarte, că acestea vor fi prefăcute în pluguri..., omul însuși ne mai dovedindu-se făurar de nenorociri, ci de bucurii”.

Inalt Prea Sfințitul Firmilian al Olteniei pleacă de la constatarea că dezarmarea este un imperativ al păcii. „Să nu uităm, — zice Inalt Prea Sfințitul în Pastorală de Paști 1962 — că pace pe pămînt nu va fi pînă cînd nu se vor nimici armele uciderii”.

Pe aceeași linie se axează gîndurile Inalt Prea Sfințitului Nicolae al Banatului, Prea Sfinților Chesarie al Galațului, Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei, Teoctist al Aradului și Partenie al Romanului.

Exprimînd sentimentele lor și ale tuturor fiilor Bisericii Ortodoxe Romîne, Prea Fericitul Patriarh Justinian — a cărui lucrare e pusă întru totul în slujba păcii — a trimis la O.N.U. un mesaj în care cere să se obțină grabnic înlăturarea acelor stări de fapte care primejdiesc pacea și întunecă atmosfera vieții internaționale, să se ajungă la un acord internațional de dezarmare generală și totală.

Din cele expuse rezultă că Biserica Ortodoxă luptă pentru dezarmare. Dezarmarea e necesară pentru instaurarea idealurilor de pace, de libertate și de înfrățire între oameni, pentru zidirea unei vieți mai bune și mai fericite.

Ea e cerută și de Sf. Scriptură, care îndeamnă pe credincioși să lupte pentru pace, să lupte pentru ca prin nimicirea armelor războiul să fie înlăturat din viața omenirii și pacea veșnică să se sălășluiească pe toată suprafața pămîntului.

Pr. prof. N. Neaga

să-i zugrăvească, cu miinile în lanțuri, castelul său din Iernut. În noiembrie 1643 a fost eliberat, pe baza garanției a 24 de chizeși, că va plăti principelui o răscumpărare de 1.000 de galbeni. S-a întors apoi în Moldova, așezîndu-se iar la mănăstirea Putna. De aici plecă în 1645 să strîngă milostenie în Rusia. În scrisoarea pe care i-au dat-o vlădicii moldoveni către țarul Rusiei se arătau și suferințele îndurate de el în Ardeal, spunînd că ... „au adus mărturii mincinoase și i-au făcut mare nedreptate și tot ce-a avut au luat de la el și l-au legat și l-au închis în temniță; nouă luni a pătimit fiind izgonit și cu el a mulțime de preoți creștini, nu pentru altă vină decît pentru credința creștină...”.

La 26 august 1645 fostul vlădică al Ardealului a fost primit de țarul Rusiei, căruia i-a dăruit părțile din moaștele Sf. Dumitru. În schimb, țarul i-a făcut daruri bogate în bani și obiecte, cu care apoi, și-a răscumpărat chizeșii din Ardeal. Restul vieții și l-a petrecut în Moldova, unde prin 1656 i s-a încredințat cîrmuirea Episcopiei Hușilor. A murit în 1657.

Sf. Jerarh și Mărturisitor Sava Brancovici s-a născut prin 1615—25 în Ineu, în părțile Aradului, primînd în botez numele de Simeon, trăgîndu-se dintr-o familie sirbească așezată aici încă din veacul al XVI-lea. În tinerețe fusese ostaș, fiind căsătorit și avînd copii, dar care i-au murit de mici. Întîmplîndu-se să moară un unchi al său, protopopul Grigorie Brancovici al Inăului, credincioșii de acolo l-au sfătuit să se hirotonească preot-protopop. Împlinîndu-le dorința, pleacă în Țara Romînească unde era așezat la mănăstirea Comana alt unchi al său, fostul episcop Longhin al Inăului. Acesta îl rugă pe mitropolitul Ștefan al Țării Românești să-l hirotonească. Fiind hirotonit în catedrala din Tirgoviște, s-a întors acasă în Ineu, unde a aflat cu durere că soția îi murise între timp.

A îndeplinit slujba de protopop vreme de mai mulți ani, pînă în 1656, cînd a fost ales și întărit ca mitropolit al Ardealului. A trecut din nou în Țara Romînească, unde după ce a fost călugărit sub numele de Sava, a fost hirotonit în catedrala din Tirgoviște, în ziua Înălțării Sfintei Cruci din anul 1656, de către mitropolitul Ștefan, episcopul Longhin și alți vlădici. Încărcat cu daruri s-a întors apoi la turma sa din Ardeal, fiind primit cu mare bucurie la reședința sa vlădicească din Bălgrad.

Păstoria sa, deși lungă, a fost mult tulburată de numeroase războaie și schimbări de principii petrecute atunci, precum și de încercările acestora de a atrage pe rominii ortodocși la legea calvină. Abia după trei ani de păstorie, principele Acațiu Barciai îl înlocui în scaun cu mitropolitul Ghenadie. Sava și-a recîștigat însă scaunul în 1662, păstrîndu-l apoi fără întrerupere pînă în 1680. Pentru că Biserica Ortodoxă din Ardeal se zbătea în multe greutăți bănești, mitropolitul Sava ceru îngăduința principelui Mihail Apaffi să meargă în Rusia ca să strîngă milostenie. El plecă însoțit de fratele său Gheorghe, un om învățat, care a scris și o cronică, precum și de alte persoane. Ajuns la Moscova, a fost primit chiar de țarul Rusiei, în două rînduri, la 31 mai și la 2 august 1668. Țarul i-a oferit numeroase daruri în bani și obiecte, dîndu-i și un hrisov prin care-i îngăduia să meargă în Rusia după milostenie tot la 7 ani.

După întoarcerea sa de la Moscova el va avea și mai multe de îndurat din partea principelui Apaffi și a conducătorului calvinilor din Ardeal, care și-au dat seama că prin călătoria sa în pravoslavnică Rusia i-a crescut încrederea în ortodoxie și hotărîrea de a rămîne întru credința și rînduiele ei. De aceea, în 1669 principele îi impune mai multe îndatoriri, între care cea mai grea

era aceea a supunerii sale față de conducătorul calvin al Ardealului, precum și unele prin care se urmărea introducerea de obiceiuri calvine. Cu toate acestea, mitropolitul Sava rămîne meru un păstor legat de turma sa dreptcredincioasă. În 1670 merge în Țara Romînească, unde obține o danie din partea Domnului Antonie Vodă. Face vizitațiuni canonice, în cursul cărora sfințește numeroase biserici, ajungînd pînă la Moiseiul Maramureșului. În 1673 și 1675 ținu două soboare, în care a luat o seamă de hotărîri pentru îmbunătățirea vieții religioase a clerului și a credincioșilor: săvîrșirea de slujbe, înlăturarea superstițiilor, purtarea preoților și altele. La rugămintea sa, principele Apaffi scuti în mai multe rînduri pe preoții ortodocși de dări.

Cu toate că s-ar părea că legăturile dintre vlădică și principe erau bune, ele erau din ce în ce mai încordate. Fiind învinuit atît el, cît și fratele său Gheorghe, că ar unelti împotriva principelui Apaffi, acesta convocă un scaun de judecată la 2 iulie 1680. Aducîndu-i-se mai multe învinuiri nedrepte, mitropolitul Sava a fost înlăturat din scaunul vlădicesc, iar bunurile sale au fost luate de principe. Bătrînul mitropolit a fost aruncat în temniță împreună cu fratele său. Acesta a fost, la scurtă vreme, eliberat, dar Sava rămase și pe mai departe în temnițele din Iernut și Vinț, unde a îndurat bătăi și tot felul de suferințe. În cele din urmă a fost eliberat, dar la scurtă vreme a și murit, în cursul anului 1683.

Din cele arătate pînă aici am putut vedea că amîndoi ierarhii au căzut jertvă pentru statornicia lor în dreapta credință, fiind supuși de către stăpînitorii calvini ai Ardealului la temniță, chinuri, lanțuri și bătăi. Ei au stat în toată vremea alături de credincioși.

Ținînd seama de viața lor curată și de pătîmirile lor pentru credință, Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne a hotărît în ședința sa din 28 februarie 1950, ca ei să fie numărați și cinși ca sfinți mărturisitori în întreaga Biserică ortodoxă din Ardeal. Trecerea lor în rîndul sfinților s-a făcut în chip sărbătorec la Alba Iulia, unde ei au păstorit acum 300 de ani, în ziua de 21 octombrie 1955. Pomenirea cu laudă a lor se face de atunci încoace în fiecare an în ziua de 24 a lunii aprilie.

Se cuvine ca și noi, căutînd la viața lor, să-i cîntim după cuviință și să-i rugăm să ceară de la Dumnezeu să-și reverse peste noi darurile Sale cele bogate și să aducă lumii pace și bună învoire între oameni și popoare.

Mircea Păcurariu

Mîndria

Nu-i bine să alergi prosteste după slava ta. Un asemenea om e stăpînit de ambiție și de prețuire prea mare de sine. El se aseamănă cu o cetate surpată și fără ziduri și nu-i stăpîn pe sine. Omul cel ambițios și îngîmfat e un om nesuferit tuturor. El e totdeauna gata să facă rău altora și cu greu se poate înțelege cu semenii săi. Acest păcat este osîndit de legea cea sîntă. căci iată, în privința aceasta, ce zice Sf. Ap. Pavel: „Aveți aceleași simțămînte unii față de alții, nu umblați după lucrurile cele înalte, ci rămîneți la cele smerite; și să nu vă socotiți singuri înțelepți” (Rom. 12, 16). Și apoi Domnul Hristos o condamnă, zicînd: „Între voi să nu fie mîndrie ci oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul tuturor” (Mc. 9, 35; Mt. 20, 26—27), căci „oricine se înalță va fi smerit și oricine se smereste, va fi înălțat” (Lc. 14, 14).

Păcatul mîndriei aduce dezbinare și ceartă între oameni. În privința asta, Sf. Iacov zice: „De unde vin luptele și certurile dintre voi? Nu vin oare din poftele voastre, care se luptă în mădulele voastre; căci voi poftiți și n-aveți; ucideți, pizmuiți și nu izbutiți să căpătați; vă certați și vă luptați; și nu aveți, pentru că nu cereți” (Iac. 4, 1—2).

Ambiția face pe om mândru, nesățios și lacon din cale afară. Cel mândru nu stă liniștit, ci își lărgeste gura, este nesățios „ca locuința morților”, căci pe toate vrea să le strângă la el. „Vai de cel ce strânge câștiguri nelegiuite pentru casa lui, ca să-și așeze apoi cuibul într-un loc înalt și să scape din mâna nenorocirii” (Avacum 2, 5, 9). Biruința lui însă e scurtă și bucuria lui numai de o clipă; chiar de s-ar înălța pînă la ceruri și capul i-ar ajunge pînă la nori, va pieri pentru totdeauna (Iov 20, 5—7). Căci Dumnezeu stă împotriva celor mândri și le dă daruri celor smeriți, coboară din înălțime pe cei mândri și ridică pe cei smeriți.

Pr. V. A. Bassarabin

Despre recunoștință

Sfântul Evanghelist Luca, în Evanghelia ce ne-a rămas de la dînsul, istorisește că, odată, pe cînd Iisus trecea prin Samaria, a fost întîmpinat de zece bărbați leproși, care cereau de la Dînsul vindecare. Acestora, Mîntuitorul le-a spus să meargă și să se arate preoților, ceea ce au și pornit a face îndată, dar fiind ei încă pe drum, au dobîndit curățirea de lepră (Luca 17, 11—14). Sfântul Evanghelist ar fi putut să se oprească aici cu istorisirea, dacă ar fi avut de gînd numai să înfățișeze o minune a Mîntuitorului. El, însă, a socotit de trebuință să spună și cele ce s-au petrecut îndată după săvîrșirea minunii vindecării celor zece leproși. Astfel, sfântul Luca adaugă a spune că, văzînd că s-a vindecat, unul dintre ei s-a întors și cu glas mare preamărea pe Dumnezeu, apoi, căzînd cu fața la pămînt înaintea Lui Iisus, îi mulțumea (Luca 17, 15—16). Că bun lucru a făcut cel ce s-a întors la Domnul Hristos, mărînd pe Dumnezeu și mulțumind pentru vindecare, vedem din cele ce le spune Sfântul Evanghelist în continuare, căci el adaugă a arăta că Mîntuitorul a primit fapta de recunoștință a celui ce preamărea pe Dumnezeu și aștepta ca și ceilalți să facă la fel (Luca 17, 17—18).

Din cele istorisite de Sfântul Evanghelist Luca înțelegem că bun lucru este recunoștința și că bine primită este ea de Dumnezeu. Acesta însă nu este singurul loc din Sfînta Scriptură a Noului Testament în care se vorbește despre recunoștință, ci locuri asemănătoare vom mai găsi multe, de vom cerceta cu luare aminte.

Să ne amintim, de pildă, de cuvintele Sfîntului Apostol Pavel, scrise Filipenilor, cărora le recomandă pe Epafrodit, spre a-l avea întru bună cînstire. El zice: „Primiți-l în Domnul, cu toată bucuria și pe unii ca aceștia în cinste să-i aveți, fiind că pentru lucrul lui Hristos a trecut pe lîngă moarte, punîndu-și viața în primejdie, ca să mă slujească, în locul vostru” (Fil. 2, 29—30).

Cu aceeași căldură sufletească, recomandă Sfîntul Apostol credincioșilor din Roma pe diaconița Febe, iar întru aceasta tot recunoștință arată, precum vedem din cuvintele sale: „Vă dau în grijă pe Febe, sora noastră, care este slujitoare la biserica din Chencreia, ca să o primiți în Domnul, cu vrednicia cuvenită sfinților și să-i fiți de ajutor la orice ar avea nevoie de ajutorul vostru. Căci și ea a ajutat pe mulți și chiar pe mine” (Rôm. 16, 1—2).

În sfîrșit, foarte mișcătoare sînt cuvintele pline de recunoștință, pe care Sfîntul Pavel i le spune Sfîntului Timotei, cu privire la minunatul Onisifor, care multă slujbă i-a făcut. El zice: „Domnul să aibă milă de casa lui Onisifor, căci de multe ori mi-a înviorat sufletul și de lanțurile mele nu s-a rușinat, ci, sosînd în Roma, a cercetat despre mine cu sirguintă și m-a găsit. Dăruiește-i Domnul, ca în ziua cea mare, milă să găsească de la Domnul. Iar cîtă slujbă mi-a făcut el în Efes, tu știi mai bine ca ori cine” (II Tim. 1, 16, 18).

† P. S. Andrei al Americii

In ziua de 14 martie a. c. a adormit în Domnul P. S. Andrei al Americii. Inmormintarea a avut loc la Detroit (S.U.A.) în 19 martie a. c. Din partea Sf. Sinod al Bisericii noastre a fost de față, a slujit și rostit panegiricul, I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei. Împreună cu I. P. Sf. Sa a fost prezent și a slujit P. C. diacon N. I. Nicolaescu, rectorul Institutului Teologic de grad universitar din București.

P. S. Andrei s-a născut în 1885, în com. Traipold (azi: Apold), r. Sighișoara. A absolvit Academia Teologică din Sibiu în anul 1911. Îndată a fost hirotonit diacon, apoi preot și trimis în parohia Hendorf (r. Agnita). În timpul primului război mondial a fost chemat în clerul militar. În 1920, mitropolitul Nicolae Bălan, punînd problema lipsei de preoți la românii ortodocși din S.U.A. — care în majoritate aparțineau de Mitropolia Ardealului — s-a hotărît trimiterea a 11 preoți din Arhiepiscopia Sibiului la parohiile din America. Între acești 11 preoți a fost și Pr. Andrei Moldovanu. P. C. Sa a desfășurat o activitate bogată în mai multe parohii de acolo, așezîndu-se în ultimii ani la Detroit. Rămînînd văduv, prin decesul soției, și apreciînd vrednicile lui, credincioșii din America l-au ales în 1950 să le fie episcop. Astfel a venit în țară, ca să fie hirotonit după rînduială. Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne, făcînd cercetarea canonică cuvenită, a decis ridicarea Pr. Andrei la treapta de Arhiereu. Hirotonirea ca arhiereu s-a săvîrșit în Catedrala mitropolitană din Sibiu de Mitropolitul Nicolae Bălan, împreună slujitori fiind episcopul Andrei Mageru al Aradului și P. S. Nicolae Colan al Clujului (actualul I.P.Sf. mitropolit al Ardealului). După aceea, P. S. Andrei al Americii a vizitat așezămîntele Sf. Pa-

triarhii, centre eparhiale, mănăstiri, ș. a. din țara noastră.

Intors la Detroit (S.U.A.) a desfășurat o activitate bogată, îndrumînd episcopia ortodoxă romînă din America pe calea cea bună, făcînd cunoscut preoților și credincioșilor romîni ortodocși din America realizările Bisericii Ortodoxe Romîne și realizările poporului romîn. P. Sf. Sa a fost legat de credincioșii, ale căror interese, nevoi și năzuinți le-a cunoscut și le-a satisfăcut. P. Sf. Sa a fost legat de Biserica Ortodoxă și de poporul, din care a răsărit. P. Sf. Sa a participat la consfătuirea pan-ortodoxă de la Rhodos și a fost un convins luptător pentru pace și înfrățire între popoare.

Biserica Ortodoxă Romînă și-a exprimat regretul profund pentru adormirea în Domnul a episcopului Andrei al Americii și Sfîntul Sinod a trimis la funeralii o delegație, formată din I.P.Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei și P.C. diacon prof. N. I. Nicolaescu, rector al Institutului Teologic Universitar-București. Mitropolia Ardealului și-a exprimat regretul prin pomenirea episcopului Andrei al Americii la ectenia de la Sf. Liturghie din 17 martie a. c. și prin panegiricul rostit atunci de P. C. Tr. Belascu, vicar arhiepiscopesc. Ca fiu al Arhiepiscopiei Sibiului, unde a slujit ca preot și unde a fost hirotonit ca arhiereu, clerul și credincioșii, în frunte cu I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae și cu Consiliul Arhiepiscopesc, aduc gînd de pioasă pomenire episcopului Andrei al Americii.

Domnul să-l odihnească în pace!

Să-i fie memoria în veci binecuvîntată!

Prof. stavr. Traian Belascu
vicar arhiepiscopesc

Cu astfel de gînduri și simțăminte însoțeau și înconjurau Sfinții Apostoli pe binefăcătorii lor și nu se puteau reține de a nu împărtăși gîndurile bune și simțămintele de recunoștință, care le umpleau sufletul.

La aceeași recunoștință îi îndemnau Sfinții Apostoli pe toți credincioșii. Cuvinte ca: „Vă mai rugăm, fraților, să aveți luare aminte pentru cei ce se ostenesc între voi, pentru cei ce vă cîrmuiesc în Domnul și bine vă sfătuiesc; și pentru munca lor să-i socotiți pe ei vrednici de prisoselnică dragoste” (I Tes. 5, 12—13) și „dacă vreo văduvă are feciori sau nepoți, aceștia să se învețe să cinstească în frica lui Dumnezeu mai întîi casa lor și să dea răsplatire părinților, pentru că aceasta este bine și primit înaintea lui Dumnezeu” (I Tim. 5, 4), arată îndemnul statornic al sfinților Apostoli spre recunoștință.

Nerecunoșcătorul nu se poate număra între următorii lui Hristos, nici între împlinitorii poruncilor lui Dumnezeu, căci el nu merge pe calea bătătorită de Sfinții Apostoli și învățăturile lor nu le urmează. De va zice cineva că este credincios Mîntuitorului, iar recunoștință nu are, să cunoască unul ca acesta că este înșelat întru a sa cunoștință, de vreme ce nu se poate număra între cei credincioși unul care faptele celor credincioși nu le împlinește, căci faptă a credinței în Fiul lui Dumnezeu este recunoștința. Așa au înțeles-o și Sfinții Apostoli, care și-au împodobit sufletul cu ea, iar pe credincioși i-au îndemnat să facă la fel.

De altfel toți următorii Mîntuitorului, în frunte cu Sfinții Apostoli, au agonisit în sufletul lor recunoștință, și la recunoștință i-au îndemnat și pe alții. Unul dintre aceștia, Sfîntul Vasile cel Mare, chiar spune ce fel de simțăminte trebuie să aibă cel ajutat față de cel ce îl ajută. El zice că, de cîte ori primim vreo binecuvîntare din par-

tea cuiva, se cuvine a căuta să avem în sufletul nostru acel simțămînt pe care l-a avut Sfîntul Apostol Petru în fața Domnului, cînd Domnul s-a apropiat de el, ca să-i spele picioarele. El a zis atunci: „Doamne, Tu să-mi speli mie picioarele?”. În aceste cuvinte Sfîntul Petru a arătat smerenia, iar smerenia mult este ajutătoare recunoștinței, căci ea întărește și înmulțește recunoștința.

Să ne cercetăm pe noi înșine, de sîntem recunoșcători celor ce ne fac nouă bine, iar dacă vom înțelege că nu sîntem destul de recunoșcători, să ne silim a dobîndi recunoștința, întru toată smerenia, care o întărește pe aceasta, căci numai așa vom putea fi alături de cei bine plăcuți Domnului.

Să căutăm a ne împodobi sufletul cu recunoștință, pentru că ea e plăcută lui Dumnezeu, iar oamenilor mult folositoare, căci duce spre dragostea cea frățească și sufletele ne mîngie cu mîngierea cea după Dumnezeu.

Cînd nu vedem destulă recunoștință din partea semenilor noștri, aceasta mai mult să ne întărească în dorința de a fi noi înșine recunoșcători celor ce ne fac bine, ca să promovăm noi ceea ce știm că e bine, să fim pildă bună pentru alții.

Binele să-l facem mereu, pentru a împlini porunca lui Dumnezeu, și nu pentru răsplată de la oameni sau pentru recunoștința lor, care uneori poate că lipsește, dar pentru binele ce ni se face nouă să fim totdeauna recunoșcători și cu cuvîntul și cu fapta, ca întru aceasta să se mărească numele lui Dumnezeu, primitorul recunoștinței noastre.

Ierodiaconul Teofil Părăianu

Din învățăturile 6350

Sf. Ioan Gură de Aur

— Cei ce am dobândit un suflet curat, să-l păstrăm tot curat, sau, mai bine zis, să facem să crească mai mult splendoarea lui.

(Omilia 19 la Romani)

— Cum este cu putință a fi cineva fiu al lui Dumnezeu? — Dezbrăcându-te de toate patimile și arătând blindețe către toți oamenii. Căci nimic nu ne apropie așa de mult de Dumnezeu și nu ne face deopotrivă cu El ca această virtute.

— Sînt împrejurări cînd un singur cuvînt poate să ridice pe un om zdrobit de dureri, mai mult decît toți banii din lume.

(Omilia 20 la Romani)

— Aceste două: interesele noastre și voința lui Dumnezeu, sînt unul și același lucru. În adevăr, Dumnezeu voințește sau dorește ca cele ale noastre să fie bune, deci ceea ce El voințește acela este și interesul nostru.

(Omilia 21 la Romani)

— Nimic nu poate sfîșia trupul Bisericii atît de mult ca mîndria.

— Nimic nu înfumurează și nimic nu desparte pe cineva de alții, ca ideea prostească de a se crede că el este desăvîrșit și nu are nevoie de nimeni. Dumnezeu însă a rînduit ca noi să avem nevoie unii de alții.

— Cit depinde de tine, fă așa încît nimănui să nu dai pricină de război și luptă.

(Omilia 23 la Romani)

— În dragoste se recapitulează în scurt toate faptele prevăzute de lege. Căci începutul și sfîrșitul virtuții este dragostea, și orice virtute pe ea o are ca rădăcină, pe ea ca scop, pe ea ca virf al tuturor bunărilor.

— Dragostea ne pune în situația de a împlini fapta bună în totalitatea ei, iar nu numai în parte.

(Omilia 24 la Romani)

— Noi nu vom da seama (înaintea lui Dumnezeu) numai de propriile noastre fapte, ci și de acelea prin care am scandalizat pe alții.

(Omilia 26 la Romani)

— Pe Dumnezeu mai cu seamă aceasta îl slăvește, ca noi să ne îngrădim unii pe alții cu dragostea.

(Omilia 28 la Romani)

— Cînd Dumnezeu pune atîta osîrdie ca noi să nu păcătuiim și cînd face atîtea ca să putem vieții după voia Sa, apoi este adevărat că pe cei ce păcătuesc îi va pedepsi, iar pe cei cu fapte bune îi va încununa.

— Nu moleși miinile celor care se ostenesc pentru fapta bună, nici nu întinde mai departe lenea celor care dormitează.

(Omilia 32 la Romani)

— El (Iisus) nu numește fericiți pe toți cei ce plîng, ci pe cei care plîng pentru păcatele lor.

— Nu faima este aceea care, purtîndu-le numele pretutîndeni, i-a făcut pe Apostoli vestiți, ci strălucirea faptelor săvîrșite.

— Viața noastră (a creștinilor) să fie mai curată și mai strălucitoare ca lumina soarelui.

— Mînia și furia sînt o beție mai mare ca a vinului.

(Omilia 15 la Matei)

— Iubirea între frați este darul cel mai plăcut care i se poate aduce lui Dumnezeu.

(Omilia 16 la Matei)

— Dumnezeu nu ți-a dat ochi, ca prin ei să aduci desfrînarea în sufletul tău, ci contemplînd faptele Lui să admiri pe Creatorul lor.

— Aici, — în biserică — este o școală sîntă și tot ce aveți de făcut este să practicați ce auziți și să vă arătați ascultarea prin faptele voastre bune.

(Omilia 17 la Matei)

— Cînd ne rugăm să aducem căldura minții și strigătul inimii, nu etalarea trupului și rostirea cu voce tare (vorbărie multă).

Pilda trupului și a sufletului și împreună lor răspundere la a doua judecată

S-au întrebă cîndva credincioșii dintr-un loc, pentru ce trupul și sufletul împreună vor răspunde la a doua judecată și cum va fi aceasta, la care ispitire ridicîndu-se părintele de acolo le-a spus pilda aceasta:

— Iubiții mei, trăia odinioară un administrator de vie. El voia să-și tocmească un paznic. Nu se putea hotărî însă, pe cine anume să aleagă de teamă ca nu cumva însăși omul său de încredere să-i pricinuiască niscaiva neplăceri.

După multă și îndelungată chibzuială, găsi, în sfîrșit, cheia, și-și zise fericit: a, da, știu ce am de făcut: pune-voi la poartă un orb și un olog și aceste zicînd, rîndui de-ndată paznici un orb și un olog, apoi mulțumit de ispravă, plecă fără grijă într-o țară depărtată.

Toamna, cînd mireazma poamei împinzi întinderea, orbul adulmecîndu-o, întrebă cuprins de nedumerire:

— De unde o fi venind adierea aceasta atît de plăcută?

— Chiar din via noastră — răspuse ologul.

— Atunci, hai să ne-nfruptăm și noi din rodurile sale.

— N-o să putem.

— De ce?

— Pentru că sîntem betegi.

— Și totuși, eu cred că se poate.

— Cum?

— Foarte lesne. Și orbul — fără altă lămurire — aplecîndu-se luă pe olog în cîrcă și-i zise poruncitor: ți-a dat Dumnezeu ochi, călăuzește-mă încotro ne-a fost vorba.

Ologul s-a-nvoit cu bucurie dar cînd veni administratorul și văzu mișelia săvîrșită în lipsa sa, se aprinse de mînie și chemînd de-ndată pe paznici îi luă la cercetare pe fiecare deosebi.

— Nu-i la știrea mea domnule — se dezvinovăți orbul — poate ologul să se fi ispitit că el vede.

— Bine. Aduceți-l pe olog aici. L-au adus și pe el dar și acesta se lepădă cu aceeași tărie, dînd, bineînțeles, vina pe prietenul său de slujbă.

Cînd îi puse, în sfîrșit, pe amîndoi față în față, vinovații se încăierară zvirîndu-și care mai de care cuvinte urite de ocară.

— Bine orbule — îl înfruntă ologul — tu arunci ponosul pe mine ca și cum numai eu singur aș fi vinovatul. Sînt, nu tăgăduiesc, dar, ia spune rogu-te, fără mijlocirea ta, puteam eu să mă urnesc măcar o centimă din loc?...

— Să zicem că nu — răspuse orbul — dar de nu-mi slujeau ochii tăi de călăuză, aș fi nimerit eu vreo dată strugurii?

Auzind acestea, administratorul se lumină la față, și făcîndu-le semn să tacă, zise plin de mînie:

— Ajunge ticăloșilor! Nu vă mai cîndăniți degeaba. Amîndoi sînteți deopotrivă de vinovați pentru că amîndoi cu bunăștiință și deplină înțelegere ați săvîrșit fapta — și poruncind orbului să-l ia în cîrcă pe olog întocmai cum făcuseră odinioară, îi aruncă în temniță pe amîndoi. Iată fraților, aceasta este pilda trupului și a sufletului și chipul cum împreună vor răspunde la a doua judecată.

Al. Bardieru

— Acela care numește pe Dumnezeu Tată al tuturor, să trăiască așa încît să nu se arate nevrednic de o cinste atît de înaltă și să răspundă frumuseții acestei danii prin sîntința vieții sale.

— Dumnezeu are slava Sa, care este plină totdeauna, care totdeauna este nesfîrșită și care rămîne mereu aceeași. El cere celui ce se roagă ca să-l onoreze și cu sîntința vieții sale.

— Nu este de ajuns să fim copiii lui Dumnezeu prin harul Lui, ci trebuie să fim și prin faptele noastre.

(Omilia 19 la Matei)

Ectenia mare

Toți creștinii azi cu pace, către Domnul
ne-ndreptăm

Zicînd Doamne miluiește, dă-ne har să ne rugăm.

Pentru pacea din-nălțime să ne rugăm Domnului, Sufletelor mîntuire să ne dea din mila lui.

Pentru pacea-a toată lumea și slava creștinilor, Și-a lui Dumnezeu biserici, spre unirea tuturor.

Pentru sîntă casa asta, pentru cei ce intră în ea, Cu credință și cu frică și se roagă pururea.

Pentru episcopul nostru și frații cei în Hristos, Pentru cler și popor și pentru cei dreptcredincioși.

Pentru bună cîrmuirea țării și-a poporului, Pentru cei puși să conducă destinele Statului.

Pentru sînt locașul acesta, pentru cei ce te măresc

În orașe și în sate și-n credință viețuiesc.

Pentru liniștea din aer și roada pămîntului,

Pentru vremile cu pace, să ne rugă Domnului.

Pentru cei ce navighează, pentru cei ce umblă-n zbor.

Pentru cei robiți și bolnavi, pentru mîntuirea lor.

Miluiește-ne Stăpînē, ca să ne mîntuim noi:

De necazuri și mînie, de primejdii și război.

Apără-ne, mîntuiește, Doamne-al nostru Dumnezeu

Și de cel rău ne păzește, cu prea mărit harul Tău.

Pe prea sînta Născătoare de Dumnezeu, o cinstim,

Cu toți sîntii pomenind-o, în toți vecii o mărim.

Iară noi unii pe alții, Domnului să ne-nchinăm, Și viața noastră-ntreagă, lui Dumnezeu să o dăm.

Toată slava și-nchinarea, Ție Doamne se cuvînt: La Tatăl, Fiul și Duhul, totdeauna-n veci. Amin!

Pr. Al. Gherghel

Maica Domnului

O!... Tu Precurată și Fecioară-Mamă
Născut-ai pe Iisus, fără de prihană,
Ai ținut în brațe pe Fiul lui Dumnezeu
Ca să ne mîntuiască de cel viclean și rău.

Precurată Fecioară, Tu Maică îndurării
Cu inima străpunsă de sabia durerii
Cînd Ți-ai văzut Fiul bătut și schingiuit
Intins pe lemn de-ocară, pe Cruce pironit,

Și cînd, murind pe Cruce Fiul Tău Cel Sînt
Simțind cutremurarea întregului pămînt
Și auzind că El, prin răstîgnire, i-a iertat
Pe toți păcătoșii, atunci, Te-ai resemnat.

Iar cînd, în mormînt, ca pe-un om îl puse
N-ai voit să pleci cînd ceilalți se duse
Căci n-ai voit să crezi, că Ți-e mort Fiul Sînt

Deși i-au sigilat Lui piatra pe mormînt.
Dar a treia zi, cînd peste tot se-aflase
Că s-a sculat Iisus din groapă, că-nviase
Și cînd Ierusalimu-ntreg s-a tulburat
Tu de-nvierea Lui te-ai bucurat.

D. N. Nistor

Necrolog

La 6 martie 1963, s-a stins din viață la Sibiu, Solomon Solomon, măestru timplăru, în etate de 82 ani. A fost mulți ani membru în Consiliul parohial, episcop la bisericile de peste Cibin.

A executat diferite lucrări, în special strane ale multor biserici din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre. Cu rîvnă și multă tragere de inimă a lucrat și pentru Centrul nostru eparhial, unde s-a bucurat de binemeritate aprecieri.

Îl deplîng soția sa Eugenia și cei 2 fii.

Pentru vrednicile sale il pomenim cu cinstea cuvenită și-L rugăm pe bunul Dumnezeu să-l așeze în latura dreptilor!

T. C.